

TOTAL E&P NORGE AS

Regnskapsmessig behandling av friinntekten, etter NGAAP og IFRS

ORS seminar 12-13 juni 2006

Innhold

- Betydning
- Hva er friinntekten?
- Behandling etter NGAAP
- Behandling etter IFRS
- Veien videre

Betydning?

- Friinntekten påvirker, avhengig av metode for bokføring:
  - Årets resultat etter skatt
  - Balansen
  - Utbyttegrunnlaget
  - KPIer
    - ROACE?
    - FAS 69 Technical costs?
    - Andre?
  - Rentefradraget (inntil evt lovendring)

Hva er friinntekten?

- Hjemmel: Petroleumsskatteloven (ptsctl) § 5, 3. ledd flg
- Særskilt inntektsfradrag som innrømmes i grunnlaget for særskatten (generelt, dvs ikke prosjektspesifikt)
- Beregnes direkte av investeringer (skattemessige - ptsctl § 3b)
- Fradragets størrelse er 30%, og gis med 7,5% per år i 4 år (investeringer foretatt fra og med 1. januar 2005)*
- Reduserer skattebetalingen med et beløp tilsvarende 15 % (30% * 50% særskatt) av alle investeringer
  - -> nominelt bærer staten 93% (78+15) av alle investeringer

---

* Gamle regler (6 år): Snøhvit 2005-2006, Ormen Lange 2005-2007

Hva er friinntekten?

- Syversen i Skatt på petroleumsutvinning:
  - ”En form for meravskrivning som kommer i tillegg til vanlige avskrivninger”.
- Karnov (Fløystad):
  - ” Hensikten har vært en viss skjerming av inntekten mot særskatten“

Hva er friinntekten?

- Ot.prp. 12 (91/92):
  - En viss skjerming av inntekt mot særskatt.
  - En slik skjerming vil isolert sett bidra til å gi det samlede petroleumsskattesystem en mer progressiv karakter.
  - Videre vil en med en skjermingsordning gi en viss stimulans til nye investeringer.
- Ot.prp. 86 (00/01) – oppfølging av NOU 200:18:
  - “Rentefradraget og friinntekten kan således samlet sett ses på som kompensasjon for at investeringer ikke utgiftsføres direkte i særskattegrunnlaget.”

Friinntekten i NGAAP

- Foreløpig norsk RegnskapsStandard om Resultatskatt, opprinnelig fra 1992, pkt 2.16:
  - ”Vanskelig å fastsette en fornuftig periodiseringsregel”
  - ”En enkel og praktisk metode er å la skatteeffekten av opparbeidet friinntekt, fratrullet den delen som er benyttet til å redusere betalbar skatt, redusere særskatt på netto midlertidige forskjeller”
- Gav opphav til uensartet praksis:
  1. Full resultateffekt år 1
  2. Samme som 1, men med den begrensning at fremtidig friinntektsfradrag ikke kan skape netto utsatt særskattefordel, bare redusere utsatt særskatt
  3. Periodisering på linje med skattemessig periodisering (6 år, tidligere, nå 4)
- De fleste selskaper benyttet / benytter metode 1 eller 2.

Friinntekten i NGAAP

- NRS Diskusjonsnotat fra oktober 2002 om Regnskapsføring av særskatt på sokkelvirksomhet etter petroleumsskatteloven og grunnrenteskatt for kraftforetak
  - Foreslår ingen endringer ift NRS Resultatskatt
- Må derfor kunne anta at etablert praksis kan videreføres
- Avklart?

Friinntekten i NGAAP

- FIN i høringsnotat av 3. juni 2005 om skattemessige tilpasninger til vedtatte endringer i regnskapsloven:
  - “Etter norsk regnskapsskikk, jf. NRS (F) Resultatskatt, kan fremtidig friinntekt knyttet til allerede foretatte investeringer behandles som en midlertidig forskjell ved beregning av utsatt særskatt.”
- Høringsuttalelse fra NRS:
  - “Det er ikke riktig at friinntekt behandles som midlertidig forskjell ved beregning av utsatt særskatt etter norsk god regnskapsskikk.”
Videre:
”Det som står i NRS(F) Resultatskatt betyr blant annet at et selskap ikke kan ha netto utsatt skattefordel som har sitt opphav i fremtidige friinntekt. (...) Metoden er også en tilnærmingsmetode, fordi NRS mener at friinntekten ideelt skulle redusert skattesatsen, man betaler aldri 50 % sett over hele levetiden for et felt.” [min understrekning]

Friinntekten i NGAAP

- Quo vadis?
  - ”NRS har en generell målsetting om en gradvis konvergering av god regnskapsskikk mot IAS” (NRS Diskusjonsnotat om særskatt oktober 2002)
  - Likevel ingen signaler så langt om endringer i NRS Resultatskatt på dette punktet (ref også Diskusjonsnotat Desember 2005 om enkelte forskjeller og samordning mellom IFRS/NGAAP ang Varige driftsmidler og Skatt, som ikke omtaler forholdet)
  - Grunn til endring?

Friinntekten etter IFRS

- Ingen standard som omtaler friinntekten spesielt
- Naturlig å se på IAS – Income taxes
- Omfattet av IAS 12?
- Under SCOPE, art 4:
  - "This Standard does not deal with the methods of accounting for government grants (...) or investment tax credits. However, this Standard does deal with the accounting for temporary differences that may arise from such grants or investment tax credits."

Friinntekten etter IFRS – IAS 12

- "A dereffed tax asset should be recognised for all deductible temporary differences (...)", art 24
- "Temporary differences are differences between the carrying amount of an asset (...) and its tax base (...)", art 5
- "The tax base of an asset or liability is the amount attributed to that asset or liability for tax purposes", art 5 (ref også art 7 flg).
- Passer friinntekten inn i dette?

Friinntekten etter IFRS – IAS 12

- Selv om friinntekten skulle anses å gi opphav til utsatt skattefordel (deferred tax asset) etter gjeldende ordlyd i IAS 12, stenger likevel unntaket i artikkel 24 litra b (i) og (ii) for dette:
  - “Unless the deferred tax asset arises from the initial recognition of an asset or liability in a transaction which is not a business combination and at the time of the transaction effects neither accounting profit nor taxable profit (tax loss)”
- Ubredt oppfatning i det regnskapsfaglige miljøet at art 24 som nevnt innebærer at metoden de fleste benytter etter NGAAP (metode 1/2, foran) ikke kan benyttes etter IFRS:
  - E&Y (se dog IFRS i Norge, Tema- og bransjeartikler, 3. utg)
  - KPMG
  - Finansdepartementet (høringsnotat 3. juni 2005)
  - NRS Diskusjonsnotat oktober 2002 (ref foran), “midlertidig forskjell som oppstår ved investering, ikke inngår i beregning av utsatt særskatt”

Friinntekten etter IFRS – løsningen?

- NRS i Diskusjonsnotat 2002
  - “Basert på det ovenstående anses periodisering etter IAS 12 av en særskatt med friinntektsordning å være som følger:
Friinntektsfradraget får kun effekt ved beregning av betalbar skatt det enkelte år.”
  - Ingen hjemmelshenvisning
- E&Y i publikasjonen IFRS i Norge
  - ”Etter vår vurdering er da den mest korrekte regnskapsmessige behandlingen etter IFRS å splitte eiendelen i et kostelement og et ”ekstra-fradrag” element. (...) Friinntekten (..) vil dermed bli behandlet tilsvarende en permanent forskjell. Dette innebærer redusert skattekostnad over de 4 årene med ”ekstra-fradrag” elementet”.
  - Ingen hjemmelshenvisning.

Friinntekten etter IFRS – løsningen?

- D&T
  - ORS 2004: IASB tentative konklusjon i April 2004 møte – Purchase discount allowance. "Kan dette bli løsningen for friinntekten???"
  - ORS 2005: Ingenting
- Finansdepartementet i høringsnotat 3. juni 2005
  - Henviser til behandlingen etter NGAAP (ref foran) og skriver videre: "Dette er ikke tillatt etter IAS 12 Inntektsskatt. Etter IAS 12 vil friinntektsfradraget bare få effekt ved beregning av betalbar skatt det enkelte år".
  - Ingen begrunnelse/hjemmelshenvisning
- NRS i sin høringsuttalelse til FINs høringsnotat
  - Henviser til FINs tolkning av IAS 12 i høringsnotatet og uttaler: "Dette er en fortolkning av hvordan friinntekt skal behandles etter IAS 12 som er omdiskutert og ikke avklart per i dag. Dette kan være utfallet, men det finnes også andre mulige løsninger, blant annet behandling som "government grant"".

Friinntekten etter IFRS – løsningen?

- Er løsningen for friinntekten gitt fordi det kan konstateres at Unntaket i artikkel 24 kommer til anvendelse?
  - Alternative akseptable løsninger?
- Er det gitt at en ikke kan komme til samme resultat med unntaket som uten?
  - Ville gjort unntaket illusorisk?
    - Ikke nødvendigvis, ref friinntektens særegenheter
- Hva sier IASB (/IFRIC/SIC)?

Convergence prosjektet mellom IASB og FASB – endring i IAS 12 artikkel 24?

- Convergence project mellom IASB and FASB
  - Siktemål å eliminere forskjeller mellom FAS og IAS/IFRS
- USGAAP (FAS 109)
  - APB 2 – Accounting for the Investment Credit
    - “We would conclude that the allowable investment credit should be reflected in net income over the productive life of acquired property and not in the year in which it is placed in service”
  - APB 4 – Amending APB 2
    - “..its conclusions as there expressed [APB No. 2] have not attained the degree of acceptability which it believes is necessary to make the Opinion effective.”
    - “...the method (...) of Opinion No. 2 should be considered preferable, the alternative method of treating the credit as a reduction of Federal income taxes of the year in which the credit arises is also acceptable.”
  - -> USGAAP antas å gi adgang til å bokføre utsatt skattefordel av friinntekten i investeringsåret

Convergence prosjektet mellom IASB og FASB – endring i IAS 12 artikkel 24?

- I april 2003, besluttet IASB tentativt å eliminere unntaket I artikkel 24 (“the initial recognition exception”) for å samordne US GAAP (FAS 109) og IFRS
  - Gav likevel staben i oppdrag å utvikle en alternativ løsning
- I mars 2004 besluttet IASB tentativt samme løsning (noe modifisert) som i EITF 11-98:
  - Allocate the consideration paid between the asset and the related deferred tax asset or liability using the simultaneous equations method; any tax benefit in excess of the cost of the related asset would be recognised immediately in profit or loss.
- I et felles møte (IASB og FASB) i april 2004, endret IASB sin beslutning fra mars 2004 og konkluderte tentativt med:
  - The asset should be recognised at its fair value
  - The corresponding deferred tax asset or liability would be recognised as the difference between the fair value of the asset and its tax base multiplied by the tax rate.
  - Any difference between the consideration paid and the sum of the fair value of the asset and the recognised deferred tax amount would be recognised as a purchase discount allowance on the deferred tax amount.

Convergence prosjektet mellom IASB og FASB – betydning av evt endring

---

- Omfatter konvergeringsbeslutningen mellom FASB and IASB friinntekten?
  - Er friinntekten en "acquired temporary difference in asset acquisitions other than a business combination"?
  - Ingen av eksemplene i dokumentasjonen (møtereferater m.v.) viser at friinntekten eller lignende har vært eksplisitt tenkt på
  - Bakgrunnen for diskusjonene og løsningene var forskjellen mellom IAS 12 "initial recognition exemption" og EITF 98-11
    - EITF 98-11 ansett å gjelde friinntekten?
  - Ifølge 'Project Update' 19 mai 2004:
    - items that were scope exemptions to (FAS) Statement 109 are also outside the scope of the short-term income tax convergence project, e.g. "foreign, state and local investment tax credits"

Convergence prosjektet mellom IASB og FASB – betydning av evt endring

---

- Forutsatt at endringen i IAS 12 art 24 gjennomføres, dvs unntaket oppheves, og
- Forutsatt at det ikke kommer en uttalelse som direkte omhandler (neppe sannsynlig) eller må anses å få anvendelse på – friinntekten
- Må det være akseptabelt med tilsvarende løsning etter IFRS som etter NGAAP / USGAAP

IFRS løsning hvis friinntekten anses å ligge utenfor IAS 12

- Relevante faktorer
  - Framework
  - Etablert løsning etter lang praksis i NGAAP og USGAAP
  - Friinntekten sikker eiendel når transaksjonen er foretatt (dvs investeringen er gjort)?
    - Vil med nær sikkerhet bli utbetalt en gang i fremtiden
    - Kan fremføres i det uendelige
    - Fremføres med rente
    - Kan overføres ved fusjon/virksomhetsoverdragelse
    - Utbetales ved opphør
    - Skattesats ved 'utbetaling' avgjørende
    - Ref endring i sats ifm skattereformen 1992
  - Praksis. Avgjørende?

Praksis etter IFRS

- Foreløpig praksis fra 2005 for 3 selskaper med konsoliderte IFRS regnskap (uoffisiell informasjon, ettersom forholdet ikke er spesifikt omtalt i årsrapporten):
  - TOTAL
    - Samme behandling i IFRS som etter NGAAP og USGAAP, dvs full effekt år 1
    - Ingen effekt på ny IFRS åpningsbalanse
  - SHELL
    - Cash Flow metode (4 år) etter IFRS
    - Ingen effekt på ny IFRS åpningsbalanse
  - Eni
    - Cash Flow metode (4 år) etter IFRS
    - Effekt på ny IFRS åpningsbalanse

Oppsummering - konklusjon

- Løsningen etter NGAAP synes klarlagt, men
  - Kanskje fortsatt diskusjon om hvorvidt friinntekten kan gi opphav til netto utsatt skattefordel
  - Ikke påregnelig med endring / konvergering til IFRS i nær fremtid, men på lengre sikt usikkert
- Ikke entydige tolkninger av IFRS relatert til friinntekten
  - Norske revisjonsmiljøet synes å gå i retning av kontantstrømmetoden
  - NRS påpeker usikkerhet
  - Ingen eksplisitte tolkninger fra IASB/IFRIC
- Ikke gitt at friinntekten omfattes av IAS 12
- Forventes endringer i IAS 12 som kan få betydning, ref tentative beslutninger i kjølvannet av convergence prosjektet med FASB
  - (ED Q3 2006, ny IAS 12 H2 2007?)
- Foreløpig opp til selskapene og praksis hva som vil bli den endelige løsningen etter IFRS